

tilveie, og det var navnlig Befjendtskab med Forholdene ved enkelte store Markeder paa Landet, der gjorde, at denne Tilføjning blev foreslaaet og vedtagen. Med Hensyn til § 10 har jeg nogen Betænkelighed ved den Indskrænkning, som deri gjøres i § 9 i Loven af 29de December 1857. Jeg maa sige, at jeg egentlig anser det for uønskedigt, at den ved sidstnævnte Paragraf givne Bevillingsmyndighed indskrænkes, thi den Straffede har ingen Ret til at fordrø Næringsbevis, men der findes blot en Bemyndigelse for Magistraten og Amtmanden til at meddele ham et saadant, og det maa altsaa staa de nævnte Autoriteter frit for at tage alle mulige Hensyn, ja, det er deres Pligt at tage alle saadanne Hensyn ved Anvendelsen af denne Bemyndigelse, saaledes at de ikke give Bevillingen til en Person, som man i det Hele maa anse for ikke at være skikket til Værtshusholder. Det forekommer mig derfor, at der ikke er Grund til at indskrænke denne Bevillingsret paa denne Maade for alle Paagjældende, da det er Magistraten og Amtmanden muligt at indskrænke Bemyttelsen. — Med Hensyn til § 11 vil jeg blot bemærke, at, saafremt § 2 skulde udgaa, hvad jeg ønsker, vilde ogsaa § 11 af sig selv falde bort. — I § 12 er der foreslaaet nogle andre Bestemmelser end de, der findes i Næringsloven med Hensyn til Paatale. Efter Næringslovens § 83 skal i Kjøbstaden Magistraten vaage over, at uberettiget Næringsbrug ikke finder Sted, og offentlig Politisags Anlag for uberettiget Næringsbrug kan ikke nægtes, naar Saadant forlanges af Magistraten; paa Landet er det Amtmanden overdraget, naar der fra Kjøbstadens Side derover føres Klage, eller han ellers finder Anledning dertil, at beordre Sag anlagt mod den Paagjældende, hvilken da bliver at behandle som offentlig Politisag. Jeg mener ikke, at der kan være Grund til at gjøre nogen Forandring heri, med mindre det kan oplyses, at Amtmændene og Magistraterne have været forsømmelige med at beordre eller bevirke offentlig Politisag anlagt, hvor der har været Grund dertil, hvor der har været ført Klage fra Andre. Til Slutning skal jeg kun bemærke, at jeg er ganske enig med min ærede Sidemand i, at den Bevillingsmyndighed, der er givet i Næringslovens §§ 28, 54 og 55, bør bibeholdes. I det Mindste maatte det, forinden man ophævede den, først oplyses, at denne Bevillingsmyndighed var bleven misbrugt. Saalænge den ikke er misbrugt, veed jeg ingen Grund til at ophæve den, da det dog er temmelig aabenbart, at der kan være Steder, hvor det kan være rigtigt, at denne Bevillingsmyndighed bliver anvendt.

Oxenboll: Det, der nærmest foranledigede mig til at begjære Ødet, var en Udtalelse af den ærede Landstingsmand, som nu satte sig (Hale) med Hensyn til § 2 om Forbrugsforeninger. Tjænd jeg imidlertid gaar over til at udtale mig

om dette Punkt, skal jeg bemærke, at jeg er fuldkommen enig med den samme ærede Taler i, at det, der her i Loven bydes Kjøbstæderne, kun er Palliativer. Det er i Virkeligheden saa faare Lidet, hvad der her bydes, at det ikke i nogen væsentlig Grad vil være til Gavn for Kjøbstæderne, men det er et Udtryk af Kjøbstadskommissionens Udtalelser, som Ministeriet har optaget, og om det end er Lidt, maa man dog være taknemlig derfor paa Kjøbstadernes Vegne. Hvad der foreligger her, er, som sagt, efter min Mening kun Palliativer, og alle Forholdsregler af denne Art for at opbjelpe Kjøbstæderne, ville i Reglen ikke blive stort Andet. Man vil meget vanskeligt kunne trække Næring til en Kjøbstad, der ikke har de naturlige Betingelser derfor, og det er jo egentlig det, hvorom det Hele dreier sig. Derimod er der en anden Ting med Hensyn til Næringsloven, som man tør sige er af Vigtighed, og det er, saavidt muligt, at værne imod, at Næringsloven omgaa; thi derved tror jeg egentlig, at Kjøbstæderne lide meget mere Skade end ved forskellige af de andre Ting, som her ere nævnte, og det var egentlig dette, der bragte mig til at bede om Ødet.

Jeg er ganske enig med den ærede sidste Landstingsmand, der talte saa varmt for Forbrugsforeninger, om, at disse bør beffærmes og favoriseres, det vil sige, Forbrugsforeninger, der, som den ærede Taler udtalte sig gaa ud paa at indkjøbe Varer og fordele dem imellem Medlemmerne. Forbrugsforeningerne have jo ogsaa hidtil været betragtede med meget gunstige Øine, baade af Lovgivningsmagten og af Administrationen: men det, jeg frygter for mere og mere vil komme frem, er, at den rene Karakter hos disse Foreninger skal tabe sig. Forbrugsforeningerne begynde at gaa over til at blive Entrepriser. Tanker og Hensigten med Foreningerne er jo egentlig den, at de fattige, simple Folk, der bo i en vis Environ, ved at slutte sig sammen skulle kunne faae deres Livsforbrødenheder billigere, end naar de skulle kjøbe dem hos Kjøbmændene; og at de skulle kunne slippe for at komme i Gjæld derved, at de tage paa Kredit, idet de nemlig, naar de kjøbe i en Forbrugsforening, maa betale kontant; men man begynder mere og mere at faae Dinene op for, at, naar vi forene os — saaledes væsensmere Folk — og indkjøbe vore Varer og igjen sælge dem ud, saa tage vi derved den Fortjeneste, Kjøbmanden ellers skulde have. Hvor f. Ex. en hel Del velhavende Folk i to eller flere Sogne — jeg kjender saadanne Forbrugsforeninger — oprette en Anstalt, som de kalde en Forbrugsforening, men som dog egentlig er et Aktieforetagende, saa fortjener en saadan Forening ingen Beskyttelse. I Lovgivningen have vi beskyttet Forbrugsforeningerne paa flere Maader, i alt Fald saaledes, som Næringsloven er bleven fortolket af Administrationen. Jeg vil nævne et af de væsentligste Exemppler, og det, som efter min Mening